

Länsstyrelsen
Värmland

YTTRANDE

Datum:
2024-04-18

Beteckning
595-2024

1(4)

Er beteckning:
S2024/00085

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Yttrande över remiss Narkotikautredningen - Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus. (SOU 2023:62)

Länsstyrelsen Värmland (fortsättningsvis Länsstyrelsen) avger härmed yttrande om delbetänkandet *Narkotikautredningen – Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus (SOU 2023:62)*. Länsstyrelsen lämnar härmed följande synpunkter på betänkandet.

Sammanfattning

- I betänkandet beskrivs förslag för att stärka förutsättningarna i det narkotikaförebyggande arbetet. Länsstyrelsen bedömer att förslagen är bra, dock finns en risk att utan tydliga medel kan förslagen bli svåra att genomföra.
- Betänkandet föreslår att regeringen ska anta ett särskilt program för narkotikaförebyggande arbete. Länsstyrelsen delar uppfattningen om att en särskild satsning behövs som betonar vikten av långsiktighet och att grundstrukturen för förebyggande arbete bör prioriteras. Detta för att bland annat bidra till likvärdighet mellan kommuner. Länsstyrelserna föreslås få i uppdrag, i samverkan med andra relevanta aktörer, att stödja kommunerna i genomförandet av programmet. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och vill betona att adekvata ekonomiska samt personella resurser är en förutsättning för programmets genomförande.

14.1 En god grund för narkotikaförebyggande arbete

Sedan 00-talet har infrastrukturen för ANDT-området byggts upp med flertalet nationella satsningar från nationell och regional till lokal nivå. Under denna tidsperiod har det lokala ANDT-förebyggande arbetet fått mer uppmärksamhet då de nya preventionsinsatser som genomförts fått kompensera för en försvagning av nationella styrmedel.

Samordningsstrukturerna har under cirka 20 års tid implementerats och framgångsfaktorerna har identifierats. Denna beskrivna infrastruktur har under de senaste åren sakta monterats ner och Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att om denna urholkning fortskrider minskar väsentligt möjligheterna för implementering av effektiva insatser på lokal nivå.

14.1.1 Försvagat ANDT-förebyggande arbete i kommunerna

Under perioden 2016–2021 har omfattningen av det ANDT-förebyggande arbetet minskat något både när det gäller strukturella förutsättningar och insatser. Länsstyrelsen vill betona vikten av att utgå från befintliga strukturer för det förebyggande arbetet och försöka komma bort från tillfälliga kortsiktiga åtgärder och projekt som sällan får fäste i ordinarie verksamhet.

14.2 Kommunerna bör i ökad grad samordna det förebyggande arbetet mellan olika sektorer

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen välkomnar utredningens tydlighet i att nå samsyn i det förebyggande arbetet då flertalet av de samhällsutmaningar vi står inför har liknande risk- och skyddsfaktorer.

Allmänna synpunkter

Betänkandet skriver att en grundläggande förebyggande struktur är en förutsättning för ett långsiktigt, kunskapsbaserat och effektivt arbete. Dock är denna struktur ömtålig med svårigheter att få till en långsiktig politisk förankring då det saknas tydligt lagstöd och kunskapsstyrning. Länsstyrelsen delar uppfattningen om svårigheter kring lagstiftning som har parallella system för olika preventionsområden som gör sig gällande även i kommunerna. Detta försvårar samordning och uppföljning av helheten i det förebyggande arbetet. Det saknas även normering inom det förebyggande arbetet vilket skapar otydlighet för regionala och lokala utförare.

14.3 Folkhälsomyndigheten ska få i uppdrag att ta fram kunskapsstöd i syfte att höja kvaliteten i förebyggande arbete

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

14.3.2 Ett nationellt stöd för förvaltning av metoder och arbetssätt bör testas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Detta då det finns tydliga behov av långsiktig förvaltning och vidareutveckling av kunskapsbaserade metoder.

14.5.1 Föräldrastöd bör göras tillgängligt för fler föräldrar

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning.

Länsstyrelsen anser att samtliga länsstyrelser bör få i uppdrag att arbeta med regional samordning och utveckling av det universella föräldraskapsstödet, inte bara brottsförebyggande föräldraskapsstöd i vissa län som idag.

Allmänna synpunkter

Föräldrarelationen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga och arbetet med föräldraskapsstöd tillgängligt för alla bör därför vara en prioriterad fråga.

15. Ett särskilt program för att förebygga narkotikaanvändning hos barn och unga

Länsstyrelsen delar betänkandets förslag om att det behövs ett särskilt program för narkotikaförebyggande arbete. Särskilt positivt är att det i betänkandet görs en koppling till den befintliga AND-strukturen.

15.3 Länsstyrelserna ska få i uppdrag att stödja kommunerna i genomförandet av programmet

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget att ansvara för att stödja kommunernas i genomförande av programmet.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen instämmer i det som framgår av betänkandet att förutsättningarna för det förebyggande arbetet behöver stärkas för att innehållet i programmet ska kunna genomföras. Annars riskeras att andra delar av ANDT-strukturen behöver stå tillbaka. Det innebär att länsstyrelsen behöver få tillräckliga resurser för att på ett framgångsrikt sätt kunna axla det ansvar som föreslås i betänkandet.

I detta ärende har Landshövding Georg Andrén beslutat. Samordnare för ANDTS Annika Andersson har varit föredragande. I handläggningen har

*också jurist Göran Wirdéus, enhetschef Beatrice Högå och avdelningschef
Tomas Sahlström deltagit.*